

Út at koyra

EIRIKUR LINDENSKOV

Skipaður bilastuldur til Eysturheimin:

Heute gestohlen, morgen im Polen

Skipaður bilastuldur er ikki hvønn dagskostur her heima hjá okkum, men er ein stórir trupulleiki í londunum á meginlandinum. Trupulleikin er ikki minni, nú mörkin eystureftir er latin upp, og brúktir bílar úr Vesturheiminum eru vorðnir »góð forræting«.

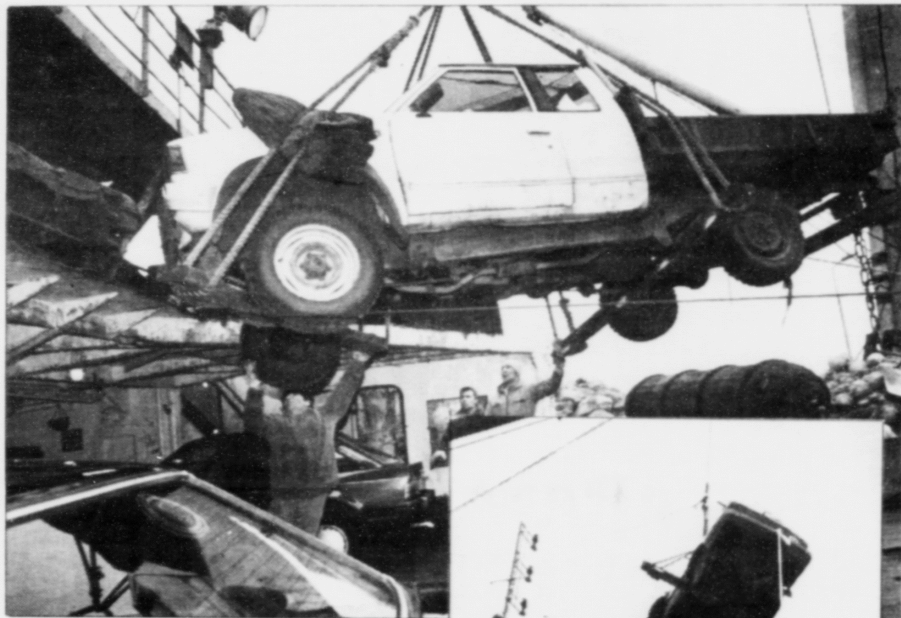
Tann, ið hevur ferðast um markið millum Týskland og Pólland eftir at múrin fall, hevur úttan iva lagt til merkis stóru ferðsluna av brúktum - kanska serliga skaddum bílum eystureftir. Ógvuliga stórir eftirspurningur er eftir vesturlendskum bílum eystanfyrir, og fleiri eru teir, ið vilja gera skjótan, lættan og góðan handil. Hetta hevur elvt til trupulleikar - og hava tryggingarfeløgini sett tiltøk í verk.

Danska tíðaritið »Forsikring« veit í oktoberútgávu síni at siga frá, at felagið hjá bilatryggingunum í Danmark, fyrri góðum ári síðani setti á stovn eina Eysturskrivstovu. Endamálið var at finna so nógvir stólar bílar sum gjørligt í eystara Evropa. Men útan trupulleikar var uppgávan ikki, og skal stórt pappírsarbeiði til.

Vit eru ikki bildektivar, men ein samskiptis-miðstöð millum tey, ið leita eftir bílum, og tryggingarfeløgini, sigur leiðarin av Eysturskrivstovuni Arne Knippel.

Hann varð settur at gera hetta arbeiðið eftir at hava verið í herinum - og fleiri ár sum verju attaché í Warszawa. Eysturskrivstovan hevur síðani stovnan síni fingi fatur á 74 bílum, har 25 eru komnir aftur til Danmarkar. Serliga er leitað í Pólandi, Hvítarusslandi, Russlandi (upp til Moskva) og í Baltisku londunum, Kekkia og Slovakia, Ungarn og Rumenia - eitt øki sum er meira enn 1,5 mió km² til víddar.

Tørvurin á brúktum bílum eru ógvuliga stórir í Eysturevropa, og Pólland bæði tekur imóti og verkar sum transitland fyrir stónum bílum, sum serliga koma úr Týsklandi. »Heute gestohlen, morgen im Polen«, sum týskarar plaga at siga, greiðir Arne Knippel frá.

Russarar hava seinnu árinum keypt nógvir brúktar bílar úr Føroyum. Ikki er lætt at sleppa av landinum við stónum bili, men á meginlandinum er hetta ein stórir trupulleiki - so stórir, at dansk tryggingarfeløg hava stovnað skrivstovu í Pólandi til at samskipa jagstránina eftir stónum bílum. Síðani 1. november 1994 hava teir fingið leitað eftir 74 bílum, og eru 25 teirra heimaftur-komnir.

Í Týsklandi verða stólar umleið 160.000 bílar um árið, meðan talið í Danmark liggur um 35.000. Tilsamans heldur lögreglan at talið

av stónum bílum í Evropa liggur um 2 milliónir - og næstan helvtin kemur ikki aftur aftur.

Flogfør, tok og bílar

Flutningur av teimum stónum bílum eystureftir er við flogförum, við tokum, við báti og á egnum

Vit kenna ikki til skipaðan bilastuldur í Føroyum, men nógvir bílar eru seldir eystureftir - serliga eru tað russar, ið hava áhuga í gomlu føroysku bílunum

fýra hjólum. Í Pólandi eru eini 2 - 3 skipaðir mafia-bólkar við egnum kurerum, mekanikarum, prentarum og handilsfólki, sum hava skipað stuldur av marglætisbílum væl og virðiliga.

Í Rostock eru russiskir bátar við 20 - 30 bílum vanligir at siggja hvønn dag. Allir eru ikki stólar, men tað sigur tó nakað um eftirspurningina. Til fyrri stuttum vórðu bílarnir eisini fluttir við flogförum um pólska markið til eystureftir, sum av søguligum orsökum ikki hevur verið so væl vart við radaraskipanum. Og á týsku landavegunum mæir tú hópar av stórum vesturlendskum bílum, sum ungir karsiklitir menn við oyralokkum. Teir hittast við markið klokkan fimm um morgunin, tá vaktarhaldið við markið er so sum so, sigur Arne Knippel.

Arbeiðið hjá bilatjóvunum í Pólandi gerst ikki sørt lættari av stóra skrivstovuveldinum, við meira enn 2.200 skrásetingarskrivstovum.

Í Danmark finnur lögreglan og fregnartæ natan hjá tryggingarfeløgnum 95% av stónum bílunum, so útflutningurin av hesum bílum úr Danmark ikki serliga stórir. Nakrar leigubílar eru stólar, men ikki í so stórum tali, at Arne Knippel heldur, at talan er um skipaðan stuldur. Heldur verður hugt úteftir:

Vit halda okkum serliga til danskar bílar, sum verða stólar útlands. Tað kann vera »vanligur« stuldur ella kann talan vera um tryggingarsvik.

Eysturskrivstovan hevur júst fingið í lag samstarv við danska havnalögregluna fyrri at steðga flutningi av stónum bílum sjóvegis.

Kelda: Tíðskriftet Forsikring

Trupulleikar við nýggju nummarplátunum

Nýggju nummarpláturnar, sum Bileftirlitið hevur fingið at umsita, verða allar tiknar inn aftur. Allar skulu gerast umaftur, tí tær gjørdur eru ikki úr rætta tilfarinum.

EIRIKUR LINDENSKOV
Tann 1. januar tók Bileftir-

litið yvir akfarsskráseting, sum lögreglan higartil

hevur umsit. Samstundis fingi vit nýggjar nummarplátur - framleiddar í Føroyum. Áhugin fyrri at skifta plátur hevur verið stórir - ja so stórir, at Bileftirlitið hevur valt bert at lata teimum plátur, sum skulu skráseta nýggjan bil, ella sum av øðrum orsökum mugu

hava nýggjar plátur. Av Bileftirlitinum verður sagt, at orsøkin er at tey eru í uppi-setri við plátum.

Hetta er tó ikki einasta orsøkin. Pláturnar, ið nýtast verða, eru ikki tær røttu. Tær reflektera ikki - hava einki endurskin í hvíta botninum, eins og tær gomlu, og

bláa merkið við flagginum er bert eitt klitrimerki, sum lættliga dettur av. Nýggjar plátur koma seinni, og tá fáa øll, ið hava fingið nýggjar plátur, bræv um at koma at skifta tær umaftur.

Fleiri lesarar hava vent sær til blaðið, og klagt um, at pláturnar eru so illa gjørdar, at tøl og merki detta av. Onkur annar hevur eisini gjørt vart, at tað als ikki eru

so vist, at vit sleppa at hava tjóðamerkið FO.

Eisini er misnøgd úti um landið við, at tað er vordrið so trupult at úttega plátur, at lögreglan ikki umsitar tær meira - serliga royndarspøldur, ið nýtast skulu tá bílar, ið ikki er skrásettar skal flytast.

Á Bileftirlitinum siga tey at nýggi sending er á veg, á tá verður góðskan í lagi.